

РЕШЕНИЕ

№ 20141

гр. София, 11.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 59 състав, в
публично заседание на 22.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Зорница Дойчинова

при участието на секретаря Светла Гечева, като разгледа дело номер **2996** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - чл.178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр./.

Образувано е по подадена жалба от началник на РУО С. - област Р. И. Т., срещу Решение № 57/11.02.2025 г., по преписка № 283/2023 г. на Втори заседателен състав на Комисия за защита от дискриминация, с което е установено, че с отказа си да изплати полагащото се на З. Г. С. увеличение на трудовото му възнаграждение, жалбоподателят е допуснала нарушение на императивното задължение на разпоредбата на чл. 14 от ЗЗДискр. по отношение на С., и за това нарушение на жалбоподателя е наложена глоба в размер на 250 лв.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност на оспорения акт и издаването му в противоречие с материалноправните разпоредби. Посочва, че за да е налице нарушение на изискването за равенство в заплащането от работодателя по смисъла на чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр. е необходимо да се установи, че неблагоприятното третиране на служителя, изразяващо се в получаване на по-ниско възнаграждение за еднакъв труд, сравнение с други служители в сходно положение, е в причинна връзка с някои от защитените признаци. Във всички случаи разглеждането на нарушаване правото на труд като проява на дискриминация следва да е основано на защитен признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. Посочва, че за да е съставомерно по смисъла на закона нарушението на принципа на равенство трябва да е обусловено, да е в причинна връзка с някой от защитените признаци. Само тогава неравенството попада в обхвата на закона и ползва неговата закрила. В случая, С. не твърди, като не конкретизира с изложение на обективни факти в жалбата си, нито в производството са представени доказателства за наличие на такива защитени признаци по смисъла на закона спрямо него. По идентичен начин и в

атакуваното решение на КЗД не е посочено кой от защитените признаци по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. е в пряка причинно-следствена връзка с приетия за нарушен принцип за равно възнаграждение по чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр. Твърди, че не се установява различното третиране на С., тъй като към нито един от директорите, чиито основни трудови възнаграждения са подлежали на промяна, съгласно определените размери с Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към КТД за системата на предучилищното и училищното образование № Д01-269/06.12.2022 г., работодателят не е отправял индивидуално предложение за сключване на допълнително споразумение за такова увеличение. Първите допълнителни споразумения за увеличаване на индивидуалните работни заплати на директорите са разписани от началник на РУО - С. - област на 24.08.2023 г., към която дата трудовото правоотношение със З. С. вече е било прекратено, считано от 21.08.2023 г. Посочва, че съгласно Раздел III., т. 15 от Правилата за определяне на работните заплати на директорите на общинските и държавните училища изменения на индивидуалните основни работни заплати на директорите на институциите по т.1 се определят, при условие, че от 01.01.2023 г. са увеличени заплатите на педагогическите специалисти в институцията и при спазване на определен ред. Нито към датата на прекратяване на трудовото правоотношение на С. - 21.08.2023 г., нито към датата на постъпване на Заявлението му с вх. № ЧР 16-21/19.09.2023 г. в РУО - С.-област, заплатите на педагогическите специалисти не са били увеличени. Същите са увеличени с допълнителни споразумения към трудовите договори на 11 педагогически специалисти, сключени на 19.10.2023 г. Посочената в Анекса дата 01.01.2023 г. не представлява дата на влизане в сила на договорните клаузи, а началният момент, от който се увеличават работните заплати на лицата, които притежават качеството работници и служители към момента на постигане на договореността - 10.08.2023 г., т.е. основанието за увеличение на работната заплата възниква на 10.08.2023 г. с подписване на Анекса към КТД.

Счита, че не съществува правна възможност за лицата с прекратени трудови правоотношения до момента на определяне и договаряне на новите работни заплати да получат разликата от увеличението на индивидуалните работни заплати за минал период от време. Предвиденото увеличение се извършва от работодателя единствено на работници и служители, които имат действащи трудови договори към момента на увеличение на работните заплати, като правното основание за това е предвидено в чл. 118, ал. 3 КТ. Моли за отмяна на решението. Претендира разноски.

В съдебно заседание, жалбоподателят се представлява от юрк. Д., която моли съдът да уважи жалбата и да отмени решението на КЗД.

Ответният орган - Комисия за защита от дискриминация, е представил административната преписка относно оспореното решение.

В съдебно заседание не се представлява. В постъпило писмено становище от юрк. С., оспорва жалбата и моли за нейното отхвърляне. Моли за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на поисканото адвокатско възнаграждение.

Заинтересованата страна – З. Г. С., в писмено становище счита жалбата за неоснователна и моли отхвърлянето ѝ.

В съдебно заседание се явява лично и моли за отхвърляне на жалбата и решението на КЗД като правилно и законосъобразно да бъде оставено в сила.

СГП не изпраща представител и не взема становище по жалбата.

Административен съд София-град, в настоящия съдебен състав, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл. 235, ал. 2 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК приетите по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Производството пред КЗД е образувано по жалба с вх. № 44-00-3876/06.11.2023 г. от З. Г. С., срещу Р. И. Т. в качеството ѝ на началник на Регионално управление на образованието - С.-област. В жалбата, жалбоподателят посочва, че от 01.08.2016 г. работи на длъжност „директор“ на Основно училище „В. Л.“, [населено място], [община], съгласно сключен между него и РУО - С.-област трудов договор с № РД 08-88/25.07.2016 г. На 10.08.2023 г. е бил подписан Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към КТД за системата на предучилищното и училищното образование № Д01-269/06.12.2022 г. Посочва е, че в периода 14-18 август 2023 г. по инициатива на началника на РУО - С.- област са били подготвени и подписани допълнителни споразумения към трудовите договори на директорите, чиято основна заплата е по-малка от предвиденото в Анекса, като най-малко трудово възнаграждение за директори - 2082.00 лв., а за това е било съобщено на сайта на РУО от В. И., началник отдел АПФСИО, като нито един от тези директори не е подавал мотивирано искане за промяна на основното му трудово възнаграждение, както изисква т. 20 от Правилата за определяне на работните заплати на директорите на общинските и държавните училища, утвърдени със Заповед № РД09-476/23.02.2023 г. на министъра на образованието и науката. Посочва, че въпреки че и той попада в кръга на директорите, чиято основна заплата е по-малка от предвидената в Анекса от 10.08.2023 г., такова допълнително споразумение не му е било предложено. А в същото време такова увеличение е било предложено на всички останали директори с равна на неговата най-ниска за директор на училище основна заплата.

Тези действия на началника на РУО - С.-област счел за непряка дискриминация спрямо него. Със заявление, подадено в РУО - С.-област под № ЧР16-17/21.08.2023 г., е прекратил трудовия си договор на основание чл. 327, ал. 1, т. 12 от Кодекса на труда, считано от 21.08.2023 г., а на 19.09.2023 г. със заявление с входящ в РУО № 16-21/19.09.2023 г. е поискал да му бъде преизчислено основното трудово възнаграждение за периода 01.01.2023 г. - 21.08.2023 г. и да му бъде изплатено увеличението, съобразно Анекса от 10.08.2023 г. С писмо с изх. № ЧР 16-21/29-09.2023 г., работодателят е отказал да удовлетвори искането му с аргумента, че няма законови основания за това. От датата на подписване на Анекса /10.08.2023 г./ до датата на прекратяване на трудовия му договор /21.08.2023 г./ е бил в платен годишен отпуск. Също, че към този момент кметът на общината все още не е бил утвърдил и бюджета на училището за 2023 г.

Счита, че с отказа си да преизчисли основното му трудово възнаграждение от 01.01.2023 г. до момента на прекратяване на трудовия му договор - началникът на РУО - С.-област в качеството си на работодател е осъществил дискриминация спрямо него. От това е претърпял и значителни материални щети, тъй като обезщетенията му по чл. 224, ал. 1 и чл. 222, ал. 3 от КТ, както и размерът на пенсията му за осигурителен стаж и възраст, така ще бъдат изчислени при по-нисък осигурителен доход.

Счита изложеното за по-неблагоприятно от страна на началника на РУО-С. област, в сравнение с директорите на образователни институции не само в С.-област, но и в цялата страна. Счита, че е дискриминиран по отношение на правото му на равно заплащане при еднакъв или равностоен труд за периода от 01.01.2023 г. до прекратяването на трудовия му договор - 21.08.2023 г.

С разпореждане № 843/24.11.2023г. на председателят на КЗД е образувана преписка № 283/2023 г. по глава IV от ЗЗДискр. Отражено е, че в жалбата са изложени съображения за нарушения на чл. 14 от ЗЗДискр. Преписката е разпределена на Втори специализиран постоянен тричленен състав. На жалбоподателя е указана доказателствената тежест и е уведомен за образуваната преписка. Определеният заседателен състав на свое заседание е определил докладчик по преписката.

С писмо изх. № 90-08-28/21.02.2024 г. по описа на КЗД, министърът на образованието и науката е уведомен за образуваното производство пред КЗД, като му е предоставен срок за представяне на

становище по жалбата.

Министърът на образованието, с писмото от 28.02.2024 г. е взел становище по жалбата, в което е посочено, че МОН и социалните партньори са подписали Анекс на 10.08.2023 г. към КТД от 06.12.2022 г., който предвижда, считано от 01.01.2023 г., увеличение на индивидуалните работни заплати на заетите в системата на предучилищното и училищното образование педагогически специалисти и непедagogически персонал и съответните разходи за осигурителните им вноски. Посочено е още, че със Закона за държавния бюджет за 2023 г. на Р. България са разчетени средства за увеличение на възнагражденията и свързаните с тях плащания на педагогическите специалисти от 01.01.2023 г. с 15 на сто, както и на работните заплати на непедagogическия персонал, които са обвързани с минималната работна заплата за страната, от 01.01.2023 г. и в рамките на разчетените средства и утвърдените бюджети на институциите за 2023 г. и при спазването на трудовото законодателство работодателите следва да осигурят увеличението на работните заплати на персонала. Посочено е още, че наличието на действащо трудово правоотношение е абсолютна предпоставка за реализиране на посоченото увеличение, тъй като, от една страна, трудовото възнаграждение като елемент на трудовото правоотношение се определя с индивидуалния трудов договор, а от друга страна, трудовото правоотношение определя кръга от лицата - работници и служители, за които могат да се приложат съответните разпоредби.

В заключение е посочено, че ако трудовият договор на работника или служителя е прекратен /независимо от причината/, то той не попада в кръга лица, определен в нормативната уредба както и КТД, съответно в Анекса към него, а посочената в Анекса дата 01.01.2023 г. не представлява дата на влизане в сила на договорните клаузи, а началният момент, от който се увеличават работните заплати на лицата, които притежават качеството работници и служители към момента на постигане на договореността - 10.08.2023 г., т.е. основанието за увеличение на работната заплата възниква на 10.08.2023 г. с подписването на Анекса към КТД.

С писмо изх. № 15-01-2/21.02.2024 г. по описа на КЗД, началникът на РУО-С. област е уведомен за образуваното производство пред КЗД, като е предоставен срок за представяне на становище, обяснения и доказателства.

Началникът на РУО - С. – област, с писмо от 01.03.2024 г. е взел становище по жалбата, като е посочил, че в периода между 14 и 18 август 2023 г. по инициатива на Началника на РУО - С.-област са били подготвени и подписани допълнителни споразумения към трудовите договори на директорите, чиято основна заплата е по-малка от предвиденото в Анекса. За това е съобщено на сайта на РУО от В. И., началник на отдел АПФСИО. Нито един от тези директори не е подавал мотивирано искане за промяна на основното му ТВ.

В отговора е посочено, че в действителност в периода от 14.08.2023 г. - 17.08.2023 г. в електронната деловодна система на РУО - С.-област са регистрирани 56 допълнителни споразумения към трудови договори на директори на училища от областта. Мотивирано искане за промяна на основните им трудови възнаграждения съгласно т. 20 от Правилата за определяне на работните заплати на директорите на общинските и държавните училища, са подадени от директорите след утвърждаването на новите Правила за определяне на работните заплати на директорите на общинските и държавните училища, на ЦСОП, РЦПППО, ЦПЛР по чл. 49, ал. 3 от ЗПУО на астрономическите обсерватории и планетариуми, на ДЛЦ и на НДД за 2023 г., утвърдени със Заповед № РД09-2106/30.08.2023 г. на министъра на образованието и науката.

Посочено е, че на 15.08.2023 г. З. С. е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Със Заповед за прекратяване на трудово правоотношение № РД 08-507/23.08.2023 г., трудовият договор № РД 08-88/25.07.2016 г. със С. е бил прекратен, считано от 21.08.2023 г. С. е подал

заявление с вх. № ЧР 16-21/19.09.2023 г. в РУО - С.-област за преизчисляване на трудовото възнаграждение като директор за периода от 01.01.2023 г. до прекратяване на трудовия му договор на 21.08.2023 г. и да му бъде изплатено увеличението, на основание Анекс № ДО 1-192/10.08.2023 г. към КТД за системата на предучилищното и училищното образование от 06.12.2022 г. На постъпилото заявление е отговорено с писмо изх. № ЧР 16-21/29.09.2023 г., като отказът да бъде удовлетворено искането му е основан на законовите разпоредби на КТ. Посочва, че наличието на действащо трудово правоотношение е абсолютна предпоставка за реализиране на посоченото в Анекс № ДО 1-192/10.08.2023 г. към КТД за системата на предучилищното и училищното образование от 06.12.2022 г. увеличение. Посочената в Анекса дата 01.01.2023 г. не представлява дата на влизане в сила на договорните клаузи, а началният момент, от който се увеличават работните заплати на лицата, които притежават качеството работници и служители към момента на постигане на договореността - 10.08.2023 г., т.е. основанията за увеличение на работната заплата възниква на 10.08.2023 г. с подписване на Анекса към КТД. Допълнено е, че към дата 19.09.2023 г. не съществува трудов договор на З. Г. С. като директор на ОУ „В. Л.“, [населено място], общ. Б., към който да бъде сключено допълнително споразумение за увеличение на работната заплата.

Счита за неоснователно твърдението на З. С., че е третиран по-неблагоприятно от директорите на образователни институции не само в Софийска област, но и в цялата страна, поради което приема същото и като лична обида и набеждаване в неправомерни професионални действия. В отговора си, РУО помолило Комисията, производството да бъде прекратено, като декларират, че не е налице дискриминационно отношение спрямо подателя на жалбата - З. Г. С., от страна на началника на РУО - С.-област и през времето, в което е изпълнявал длъжността „директор“ на Основно училище „В. Л.“ в [населено място], общ. Б., от 01.08.2016 г. до 21.08.2023 г., същият е получавал равно заплащане при еднакъв или равностоен труд.

Изготвен е Доклад-заключение от докладчика по преписката.

На проведено заседание на 29.10.2024 г., на което са присъствали жалбоподателя и ответника, са събрани и гласни доказателства и преписката е изяснена от фактическа и правна страна, като е обявена за решаване. На страните е предоставен срок за на писмени бележки, като такива са депозираны и от двете страни.

Въз основа на събраните в производството през КЗД писмени и гласни доказателства, и становища на страните, решаващият тричленен състав на КЗД, е постановил оспореното Решение № 57/11.02.2025 г., с което е установено, че:

1. с отказа си да изплати полагащото се на З. Г. С. увеличение на трудовото му възнаграждение, съгласно Анекс ДО 1-192/10.08.2023 г. към КТД 01- 269/06.12.2022 г. и Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4/2017 г. за нормиране и заплащане на труда, ответната страна Р. И., в качеството ѝ на началник на РУО - С. област, е допуснала нарушение на императивното задължение на разпоредбата на чл. 14 от ЗЗДискр. по отношение на жалбоподателя З. Г. С.;
2. за установеното нарушение на ЗЗДискр. е наложена на основание чл. 78, ал. 1 от ЗЗДискр. на Р. И., началник на РУО - С. област, административно наказание - глоба в размер на 250 /двеста и петдесет/ лева.

Съдът приема, че решението е съобщено на жалбоподателя на 26.02.2025 г., доколкото удостоверяването на обратната разписка е нечетливо, но положеният печат на Български пощи е с тази дата.

Жалбата е подадена на 11.03.2025 г. чрез административния орган до съда.

По преписката са представени допълнителни споразумения от 17.08.2023 г. и 15.08.2023 г., сключени между РУО - С.-област и директори на учебни заведения, с които се променя основното

им трудово възнаграждение, считано от 01.01.2023 г., Извадка от деловодната система EVENTIS, Заповед за възлагане на началник отдел АПФСНО в РУО - С.-област, изпълняването на функциите на началник на РУО - С.-област за периода 18.08.2023 г. - 23.08.2023 г., Допълнителни споразумения от 19.10.2023 г. на учители в ОУ „В. Л.“, [населено място], [община].

При така установените факти, настоящия съдебен състав на АССГ, като извърши цялостна проверка за законосъобразността на оспорения индивидуален административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК, достигна до следните правни изводи:

Предмет на оспорване е решение № 57/11.02.2025 г., постановено по преписка № 283/2023 г. на КЗД тричленен постоянен заседателен състав, с което е установено, че:

т. 1. с отказа си да изплати полагащото се на З. Г. С. увеличение на трудовото му възнаграждение, съгласно Анекс Д01-192/10.08.2023 г. към КТД 01- 269/06.12.2022 г. и Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4/2017 г. за нормиране и заплащане на труда, ответната страна Р. И., в качеството ѝ на началник на РУО - С. област, е допуснала нарушение на императивното задължение на разпоредбата на чл. 14 от ЗЗДискр. по отношение на жалбоподателя З. Г. С.;

т. 2. за установеното нарушение на ЗЗДискр. е наложена на основание чл. 78, ал. 1 от ЗЗДискр. на Р. И., началник на РУО - С. област, административно наказание - глоба в размер на 250 /двеста и петдесет/ лева.

Жалбата е подадена от лице, имащо правен интерес от оспорване на акта, тъй като жалбоподателя е адресат на процесното решение, поради което с акта са засегнати неговите права и законни интереси. Жалбата е в срока за обжалване на индивидуалните административни актове, за което са представени надлежни доказателства. Жалбата е насочена срещу годин за оспорване административен акт, поради което следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно изискванията на чл. 168, ал. 1 от АПК, при служебния и цялостен съдебен контрол за законосъобразност, съдът извършва пълна проверка на обжалвания административен акт относно валидността му, спазването на процесуалноправните и материалноправните разпоредби по издаването му и съобразен ли е с целта, която преследва законът, т. е. на всички основания, визирани в чл. 146 от АПК. При преценката си, съдът изхожда от правните и фактическите основания, посочени в оспорвания индивидуален административен акт, представената административна преписка и събраните по делото доказателства. При проверката на административния акт, съдът не е обвързан от основанията, въведени от оспорващия, нито от неговото искане. Съдът следва да отмени или обяви за нищожен акта и ако констатира порок, който оспорващият не е посочил.

Разгледана по същество е неоснователна.

По съответствие на решението с процесуалните правила:

Оспореното решение е издадено от компетентен орган, в кръга на неговите правомощия, при спазване на установената от закона писмена форма, съдържа предписаните в чл. 66 от ЗЗДискр. реквизити, като не са извършени съществени нарушения на административно производствените правила. Посочен е издателят на решението, жалбоподателят, оплакванията му, извършените действия по проучването, становищата на ответните страни в производството, какво е установил органа от фактическа и правна страна и в крайна сметка какво е решението му същество на казуса, т.е. съдържа диспозитив. Изложени са фактическите и правни основания за издаването му. Мотиви се съдържат в самото решение. При издаването му са спазени специалните административно-производствени правила, установени в чл. 50 – чл. 70 от ЗЗДискр.

В съответствие с изискването на чл. 50, т. 1 от ЗЗДискр. производството е образувано по жалба на засегнато лице. След образуване на преписката, председателя на КЗД е определил същата да бъде разгледана от тричленен постоянен заседателен състав, който на свое заседание е определил докладчик от решаващия състав, след което са предприети действия по изпълнение на процедурата по проучване на преписката и събиране на доказателства, необходими за изясняване на спорните факти и обстоятелства, в съответствие с чл. 55, ал. 1 от ЗЗДискр. В хода на това производство са представени писмени становища от всички страни, съпричастни към казуса и имащи отношение към спора за упражнена дискриминация спрямо жалбоподателя З. С., след което страните са поканени да се запознаят със събраните материали, да изразят становище по тях, както и да ангажират допълнителни доказателства и изложат твърденията си. Процедурата по проучване и събиране на доказателства е приключила с Доклад на докладчика по преписката, след което е насрочено заседание на решаващия състав, за датата на което страните са били редовно уведомени. Проведено е едно открито заседание с участие на страните, след което производството е приключило и въз основа на събраните доказателства е постановен оспорваният административен акт.

Предвид изложеното, настоящият състав приема, че при постановяване на решението не са допуснати съществени процесуални нарушения, водещи до неговата отмяна.

По съответствие на решението с материалния закон:

Настоящият съдебен състав намира, че решението е издадено в съответствие с материалните правила, поради следното. Съдебният контрол за материална законосъобразност на оспореното решение обхваща преценката дали са налице установените от административния орган релевантни юридически факти изложени като мотиви в акта и доколко същите изпълват състава на посоченото в решението правно основание за издаването му.

С императивната разпоредба на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. По смисъла на ал. 2 на същата норма, пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. В разпоредбата на § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. е разписано, че "Неблагоприятно третиране" е всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго въз основа на признаците по чл. 4, ал. 1 или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица. От анализа на цитираните норми следва извода, че за да е налице проява на дискриминация по смисъла на ЗЗДискр. е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна. Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от ЗЗДискр. В този смисъл не е достатъчно да се установи по-неблагоприятно третиране на определен кръг лица в конкретен случай, а е необходимо да се докаже още, че това третиране е извършено съзнателно по някои от признаците, очертани в чл. 4 от ЗЗДискр., като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение и причината за него, като при всички случаи следва да се изразява в някой признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., в това число и „равно възнаграждение

за еднакъв или равностоен труд“. С оглед на изложеното, за да се приеме, че с действията си ответната страна в настоящето производство, е третирила по-неблагоприятно жалбоподателят С. и същите имат дискриминационен характер, то те следва да се основават само и единствено на някой от защитените признаци на засегнатото лице, както и да не са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта да не са подходящи и необходими.

В чл. 1 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27.11.2000 г. са посочени изрично признаците въведени на общностно равнище минимални стандарти относно недопускането на дискриминация по подробно изброени признаци. Съгласно цитираната норма, директивата регламентира основната рамка за борба с дискриминацията, основана на религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация по отношение на заетостта и упражняването на занятие, с оглед прилагането в държавите-членки на принципа за равно третиране. В текста на чл. 2, § 2, б. „а“ от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27.11.2000 г. е посочено, че проява на пряка дискриминация има, когато едно лице е, било е или би било третирано по-малко благоприятно от друго в сравнима ситуация въз основа на един от признаците, упоменати в чл. 1. Съобразно нормата на чл. 2, пар. 2, б. „б“ от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27.11.2000 г., проява на непряка дискриминация има, когато видимо неутрална разпоредба, критерий или практика биха поставили лицата от определена религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация в сравнение с други лица в неблагоприятно положение, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдана от законната си цел и средствата за постигане на тази цел са подходящи и необходими“.

Правилото на чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр, задължава работодателя да осигурява равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд. За да е налице нарушение на изискването за равенство, в случая отказ от изплащане на увеличение на трудовото възнаграждение, е необходимо да се установи, че по-неблагоприятното третиране на служителя, в сравнение с други служители в сходно положение, е в причинна връзка с някои от защитените признаци (в този смисъл Решение № 14258 от 17.11.2020 г. по адм. д. № 4975/2020 на ВАС, V отделение.)

В процесния случай, както в настоящото съдебно производство, така и в производството пред КЗД, са доказани фактите, от които може да се направи безспорен и категоричен извод, че жалбоподателят е третиран по начин, по-неблагоприятен от останалите лица, с които са сключени допълнителни споразумения и на които е увеличено възнаграждението. Съгласно специалната норма на чл. 9 от ЗЗДискр. страната, която твърди, че е жертва на дискриминация следва да докаже факти, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация, а ответната страна трябва да докаже, че правото на равно третиране не е нарушено. Налице е нежелано поведение, което се установява от представените доказателства, на които З. С. основава своята теза за неблагоприятно третиране.

Правилно е прието от административния орган, че в случая по категоричен начин се установяват данни за това, че жалбоподателят е дискриминиран с неизплащането на увеличението на възнаграждението за периода от 01.01.2023 г. до момента на прекратяване на трудовото му правоотношение.

От доказателствата по делото безспорно се установява, че З. С. е бил назначен по трудов договор с № РД 08-88/25.07.2016 г. на длъжност „директор“ в ОУ „В. Л.“, [населено място], [община]. С последното допълнително споразумение от 29.09.2022 г., към трудовия договор размерът на трудовото му възнаграждение е бил определен на 1863.00 лв. С. е подал предизвестие за напускане от 03.07.2023 г., със срок на изтичане 03.09.2023 г. Със заявление, подадено в РУО—С.-област под № ЧР16-17/21.08.2023 г., е прекратил трудовия си договор на основание чл. 327, ал. 1, т. 12 от КТ, считано от 21.08.2023 г. След прекратяване на трудовото си правоотношение с РУО -

С. област, жалбоподателят, със заявление с входящ в № 16-21/19.09.2023 г. по описа на РУО е поискал да му бъде преизчислено основното трудово възнаграждение за периода 01.01.2023 - 21.08.2023 г. и да му бъде изплатено увеличението, съобразно Анекса от 10.08.2023 г.

Установява се още, че с Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. се изменя член 27, ал. 1 от КТД Д 01-269/06.12.2022 г. относно размера на минималните основни заплати за системата на предучилищното и училищното образование, като размерът за тази на директор на детска градина, училище, център за подкрепа за личностно развитие и специализирано обслужващо звено, е определен на 2082 лв., считано от 01.01.2023 г. Съобразно ал. 2 от цитираната разпоредба, осигурените средства от държавния бюджет на Република България за 2023 г. в размер на 524 млн. лв. се изразходват единствено и само за увеличение, считано от 01.01.2023 г., на индивидуалните работни заплати на заетите в системата на предучилищното и училищното образование педагогически специалисти и непедagogическия персонал и съответните разходи за осигурителните им вноски за сметка на работодателя. В § 2 от Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2017 г. за нормиране и заплащане на труда /ДВ бр. 75 от 01.09.2023 г./ са определени минималните размери на основните месечни работни заплати на педагогическите специалисти като в таблицата в третата колона са упоменати размерите на заплатите, а над тях е изписано Минимална основна работна заплата от 01.01.2023 г. В § 3 е изрично посочено, че Наредбата влиза в сила от деня на от деня на обнародването ѝ в Държавен вестник, с изключение на § 2, който влиза в сила от 01 януари 2023 г.

Въз основа на тези изменения и подписания анекс, в периода 14-18 август 2023 г. са изготвени допълнителни споразумения от РУО — С. област, с които се изменя основното трудово възнаграждение на директорите, в съответствие с определената от анекса минимална основна заплата, а именно Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към Колективния трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование № Д01- 269/06.12.2022 г. и съгласно §2 от Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2017 г. за нормиране и заплащане на труда (обн. в ДВ, бр.75 от 01.09.2023 г.). Допълнителни споразумения са отразени и в деловодната система EVENTIS R7 от № РД 08-433/14.08.2023 г. до № РД 08-504/17.08.2023 г. Тези допълнителни споразумения са изготвени без инициатива от страна на директорите, както е заложено в т. 20 от действащите към онзи момент Правила за определяне на работните заплати на директорите на общинските и държавните училища, утвърдени със Заповед № РД09-476/23.02.2023 г. В т. 20 е разписано, че директорите на училищата, с изключение на училищата по чл. 43, т. 2 и 4 от ЗПУО, на ЦСОП, на РЦПООО, на УО, на АОП, на ДЛЦ и на НДД, които отговарят на условията за корекция на работната заплата, трябва да представят мотивирано искане до началника на РУО, а за държавните специализирани училища - до съответния министър, придружено с информация за: а) наличието на просрочени и неразплатени задължения на институцията; б) вида и размера на допълнителните възнаграждения, които се договарят в съответната институция (на база колективен трудов договор и/или вътрешни правила за работната заплата.

Както правилно е посочено в решението на КЗД, разписаното в Анекса, че индивидуалните работни заплати се определят, считано от 01.01.2023 г., по отношение на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал, заети в системата на предучилищното и училищното образование към момента на влизане в сила на разпоредбата, а именно 01.01.2023 г. Това е така, защото именно законодателната промяна, предвиждаща увеличението на минималните трудови възнаграждения на педагогическите специалисти е утвърдена в Закона за държавния бюджет за 2023 г., който изрично проявява действието си от 01 януари 2023 г., въпреки обнародването в ДВ на 01.08.2023 г., т.е. придадено е обратно действие, считано от 01.01.2023 г.

Безспорно в производството пред КЗД е установено, че заинтересованата страна З. С. е упражнявал заеманата от него длъжност „директор“ на ОУ „В. Л.“, [населено място], в периода 01.01.2023 г. до момента на прекратяване на трудовото му правоотношение - считано от 21.08.2023 г. Съгласно разпоредбата на чл. 54, ал. 1 от КТ, КТД влиза в сила от деня на сключването му, доколкото в него не е уговорено друго. В текста на чл. 56 от КТ е посочено, че КТД може по всяко време да бъде изменен по взаимно съгласие на страните по реда за неговото сключване като за измененията в колективния трудов договор се прилагат чл. 53 и 54. Анексите към КТД са неизменна част от него след сключването им, а страните по КТД се договарят относно клаузи, които представляват минимални стандарти по отношение на индивидуалните трудови договори, като целта е да бъдат създадени по-благоприятни условия за работниците и служителите в даден отрасъл. По-благоприятната уредба в КТД заменя автоматично договореностите в индивидуалния трудов договор на служителите. Не съществува предвидена нормативно пречка, с КТД да бъде придадена обратна сила на тези по-благоприятни последици, както е сторено в настоящия случай.

В нормата на чл. 27, ал. 2 от Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към КТД от 06.12.22 г., няма изрично изключване от приложението и на лицата, които са били заети в сферата на образованието по трудови договори към 01.01.2023 г., но са били с прекратени трудово правни отношения към датата на подаване на заявлението - 09.09.2023 г., за преизчисление на основното трудово възнаграждение за периода 01.01.2023 г. - 21.08.2023 г. Т.е. при липса на изрично изключване, не може да се приеме, че разпоредбата на чл. 27, ал. 2 от КТД от 06.12.2022 г. не предвижда увеличение, считано от 01.01.2023 г., на индивидуалните работни заплати на заетите в системата на предучилищното и училищното образование педагогически специалисти и непедagogическия персонал и съответните разходи за осигурителните им вноски за сметка на работодателя, за лицата които нямат действащи трудови договори към датата на поисканото преизчисление, при все това, че са били в трудови правоотношения към датата на изменението - 10.08.2023 г. Да се приеме, въз основа на тълкуване на разпоредбите на чл. 27 от Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към КТД от 06.12.22 г., че лицата с прекратени трудови договори след 01.01.2023 г. нямат право на увеличение на работните им заплати за периода от 01.01.2023 г. до датата на прекратяване на трудовото им правоотношение с образователната институция, обвързана с КТД, би довело до непропорционална намеса в правната сфера на тези лица да получат увеличения с КТД минимален размер на основно и допълнително трудово възнаграждение за период, в който са имали действащ трудов договор с образователна институция, обвързана с КТД и действително са полагали труд и престирали работната си сила. Подобно тълкуване води до съществено увреждане на правата и интересите на работниците и служителите, които са полагали труд към 01.01.2023 г. и, които по една или друга причина са прекратили трудовото си правоотношение, спрямо тези, които продължават да полагат труд при този работодател. Това води до дискриминация, като именно в случая заинтересованата страна е прекратил трудовото си правоотношение поради придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, на основание чл. 328, ал. 1, т. 12 от КТ. В тази връзка следва да се посочи, че прекратени трудови правоотношения могат да бъдат преуредени по нов начин, когато този нов начин не засяга неблагоприятно положението на работниците или служителите, като е недопустимо единствено с изменения в законодателството да се въвеждат с обратно действие неблагоприятни последици за работниците и служителите. Смисълът е, че обратното действие преурежда по нов начин приключилите и уредени от стария закон правоотношения. /Решение № 116 от 25.10.2018 г. на ВКС по гр. д. № 4760/2017 г., III г.о., ГК, Решение № 12/11.11.2010 на КС по к. д. № 15/2010 г.).

Както бе посочено по-горе, за да се констатира наличието на дискриминация е необходимо да

бъде посочено друго лице за сравнение, поставено в по-благоприятни условия от жалбоподателя на базата на признаците по ал. 1 на чл. 4 от ЗЗДискр. Сравнението, в този смисъл, се приема като основен и задължителен елемент от фактически състав на всеки един от двата вида дискриминация и липсата му е основание да се приеме, че не е налице по-неблагоприятно третиране на жалбоподателя спрямо „друго лице при сравними сходни обстоятелства” или „чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдан/а с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими”. В процесния случай, законодателят не е дал легално определение на защитения признак "лично положение" и за разлика от другите защитени признаци, които са трайни, същностни характеристики на човека, защитеният признак "лично положение" няма еднозначно, изначално прието в закона обективно съдържание. Това предполага и налага установяване и доказване във всеки конкретен случай на значим, обективен, същностен за личността белег, който позволява да бъде прилаган еднакво и който отчита универсалния (материален и персонален) обхват на закона и именно въз основа на този белег то да е поставено в по-неблагоприятно, неравностойно положение в сравнение с друго лице, което се намира в сходно на него положение, но не притежава този белег. Идентично е и по отношение на признака „обществено положение", който също не е изрично дефиниран в ЗЗДискр., но най-общо може да се определи като мястото, което едно лице заема в структурата на даден социум и е израз на отношението, оценката, която обществото дава на това лице във връзка с неговото поведение и функции. От събраните писмени и гласни доказателства в производството пред КЗД, може да се открие съдържанието на посочените защитени признаци във връзка с оплакванията и твърденията на жалбоподателя. Личното положение е свързано с трудовото правоотношение на лицето, както и увеличението на основното възнаграждение за минал период, през който лицето е полагало труд и при наличието на такава възможност, от което следва да се приеме, че признакът е налице.

От доказателствата по делото безспорно се установява, че началникът на РУО С. област в процесния период Р. И., е поставила З. С. в по-неблагоприятно положение в сравнение с другите директори в С. област, като е отказала да му изплати увеличението на трудово възнаграждение от 01.01.2023 г. до момента на прекратяване на трудово му правоотношение, считано от 21.08.2023 г., при нарушение на разпоредбата на чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр. Оттук следва обоснован и законосъобразен извод, че началникът на РУО С. област, е допуснал неравно третиране по смисъла на § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. по отношение на З. С., като по този начин е осъществил пряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. във връзка с § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. по отношение на З. С.. Т.е. негативният резултат от действието на ответника е налице.

Следователно са правилни изводите на ответния орган, че началникът на РУО С. област е поставила С. в по-неблагоприятно положение спрямо другите директори, за които са подготвени допълнителни споразумения. Действията на органът, в чийто правомощия е изготвянето на допълнителни споразумения следва да се разглеждат като действия в разрез с изискването да упражнява правомощията си по разумен и справедлив начин. Отговорността да не се допуска неравно третиране е отговорност именно на този орган. Освен това чл. 10 от ЗЗДискр. повелява, че при осъществяване на правомощията си държавните органи и органите на местното самоуправление са длъжни да предприемат всички възможни и необходими мерки за постигане целите на този закон.

Неоснователни са изложените доводи в касационната жалба за липса на дискриминационно отношение спрямо З. С.. Както правилно е посочено в решението на КЗД, без значение е в посочените диапазони на отсъствие на И., между 15.08.2023 г. и 17.08.2023 г. от кого е била замествана и кой е следвало да изпълнява служебните й задължения свързани с администрацията

на РУО - С. област, в т.ч. и запознаването ѝ и контрола по изготвянето на допълнителни споразумения. Без значение е и това, че реално подписването на допълнителните споразумения се е случило едва през октомври месец 2023 г.

В оспорения административен акт е извършен задълбочен и обстоен анализ на множеството факти и обстоятелства и подкрепящите ги доказателства, сочещи на извод в обратния смисъл. От ангажираните по делото доказателства може да се направи обоснован извод, че по отношение на С. е налице нарушение по смисъла на чл. 14 от ЗЗДискр. В разпоредбата на чл. 9 от ЗЗДискр., е транспонирана Директива 2000/43 на ЕС относно тежестта на доказване в производството за защита от дискриминация, и след като страната, която представи факти, от които може да се направи предположение, че е налице дискриминация, ответната страна трябва да докаже, че принципът на равно третиране не е нарушен. КЗД правилно е приложила този принцип. Т.е. не е необходимо пострадалият да доказва напълно и изцяло, че е налице дискриминация, още по-малко да доказва умишъл у дискриминатора или съзнателност, респективно целенасоченост на дискриминиращите действия. Не е нужно лицето да доказва пълно и главно причинно-следствена връзка между защитения признак и по-неблагоприятното третиране, защото дискриминацията се случва в резултат на стереотипите, предразсъдъците и социалните нагласи, които влияят върху поведението на ръба на съзнанието и подсъзнанието. Тъй като много често хората въобще не съзнават собствените си стереотипи и предразсъдъци, в подобни ситуации действат несъзнателно, водени от тях и следователно доказването на съзнателност, умишъл или преднамереност в повечето случаи е невъзможен. След доказване на твърденията, от които може да се направи предположение, че е налице дискриминация, доказателствената тежест се прехвърля на ответната страна. За да бъде установено дискриминационно третиране на едно лице, спрямо друго е необходимо да се установи обективно наличен противоположен резултат за това лице, при упражняването на някаква дейност или при не извършването на определена дейност. В хода на производството пред КЗД и пред АССГ се събраха безспорни доказателства, от които се установяват поредица от факти и обстоятелства, осъществяващи в тяхната съвкупност визирания в решението на КЗД фактически състав на дискриминация от страна на началникът на РУО С. област спрямо С..

В заключение следва да се посочи, че след преценка на решението на КЗД и анализа на събраните по преписката и делото доказателства, съдът счита, че съдържанието на акта сочи, че КЗД е проверила и преценила събраните по преписката доказателства съгласно чл. 36, ал. 3 от АПК, а в изпълнение на чл. 35 от АПК е обсъдила обясненията и възраженията на страните. С оглед изложеното, настоящият съдебен състав счита, че КЗД е изпълнила регламентираната процедура, като е осигурила в пълна степен правото на защита на страните. Установените в административното производство факти се подкрепят от доказателствения материал, поради което се възприемат от настоящия съдебен състав като доказани и съответстващи на обективната истина. Следователно, не е налице твърдяната от жалбоподателя незаконосъобразност. В хода на настоящото производство не се установиха други нарушения на административнопроизводствените правила, които да представляват самостоятелно основание за отмяна на процесното решение.

Въз основа на изложеното и като провери законосъобразността на оспорения акт по реда на чл. 168 от АПК, съдът приема, че същият е законосъобразен, като издаден в съответствие с процесуалните правила и материалноправните разпоредби. А жалбата като неоснователна, да се отхвърли.

По разностите:

Предвид изхода на спора, на жалбоподателя разноси не се дължат.

Ответникът претендира разноси за юрисконсултско възнаграждение. Предвид изхода на делото, такива се дължат. При определяне размера на разноските за юрисконсултско възнаграждение, съдът съобрази разпоредбите на чл. 78, ал. 8 от ГПК, във вр. чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ. В тази връзка, като съобрази фактическа и правна сложност на делото, процесуалната активност на пълномощника - юрисконсулт при разглеждане на делото, обема и качеството на осъществената процесуална дейност, в полза на ответника, следва да се присъдят разноси в размер на 100,00 лв.

Заинтересованата страна не претендира присъждане на разноси.

Мотивиран от гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2, предложение второ от АПК, Административен съд София-град, II отделение, 59 състав

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на началник на РУО С. - област Р. И. Т., срещу Решение № 57/11.02.2025 г., по преписка № 283/2023 г. на Втори заседателен състав на Комисия за защита от дискриминация.

ОСЪЖДА Регионално управление на образованието С. - област, **ДА ЗАПЛАТИ** на Комисия за защита от дискриминация сумата от 100,00 лв. направени по делото разноси за юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд, а в частта, с характер на прекратително определение, подлежи на обжалване в 7-дневен срок.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл. 137 от АПК.

СЪДИЯ: